

UITGEKAMD

België - Belgique
P.B. - P.P.
1970 Wezembeek-Oppem
BC 3352

WEZEMBEEK-OPPEM • JAARGANG 15, NR 4 • APRIL 2014 • MAANDELIJKS TIJDSCHRIFT (NIET IN JULI-AUGUSTUS)
UITGAVE VAN GEMEENSCHAPSCENTRUM DE KAM EN VZW 'DE RAND'

2-3

Pierre Pirard ruilt zakenwereld in
voor onderwijsproject

4-5

Atelier Nikisan,
van passie naar beroep

6-7

Pierre de Broqueville naar WK zweefvliegen

10-11

It's a Gas II in GC de Kam

Pierre Pirard ruilt zakenwereld in voor onderwijsproject

'Onderwijs is de basis van onze maatschappij'

Pierre Pirard (51) groeide op in Kraainem, maar verhuisde bijna twintig jaar geleden naar zijn nieuwe thuis in Wezembeek-Oppem. Hij gaf zijn topcarrière in het bedrijfsleven op om leraar te worden in een gettoschool in Molenbeek. Vijf jaar later behaalde hij zijn aggregatie in de economische wetenschappen aan de UCL en hij zette zijn tanden in een grootser project: *Teach For Belgium*. Dat richt zich op één doel: het verminderen van de sociaaleconomische ongelijkheden in het onderwijs.

'Mijn eerste dag op school was stresserend. De leerlingen waren achterdochtig. Ze konden moeilijk begrijpen waarom ik mijn comfortabele leven als zakenman had opgegeven om les te geven in het beroepssecundair van Molenbeek', vertelt Pirard. 'De eerste uren waren puur kennismaken: wie ben ik, waar kom ik vandaan en vooral, waarom doe ik dit? Eerlijk gezegd; mijn leven was gebaseerd op niets. Alles draaide om geld. Ik had een midlifecrisis en wilde iets betekenen voor de maatschappij. Degelijk onderwijs is daar de belangrijkste grondsteen van.'

Respect

Media spreken over Molenbeek in termen van geweld, drugs en een gebrek aan beschaafdheid. Om die reden wil Pirard er lesgeven en zo de clichés van de waarheid onderscheiden. Onder zijn leerlingen telt hij heel wat Marokkanen, maar ook Albanen en Indiërs, allemaal tussen de 15 en 22 jaar oud. 'In vijf jaar tijd heb ik nog nooit een gewelddadig voorval meegemaakt. Oké, ik ben wel al eens bedreigd en uitgemaakt voor rotzak, maar is dat zo erg? Respect is op zulke momenten zeer belangrijk. De manier waarop we praten, kijken, lachen en de woorden die we gebruiken zijn cruciaal tijdens het lesgeven. Als ik schreeuw, voelen ze zich beledigd. Als ik met een koele stem een opmerking geef, win ik hun respect.'

'Het grootste probleem met deze jongeren is dat ze weinig zelfvertrou-

wen hebben. De meesten willen groeien en zich integreren, maar zitten vast in een vicieuze cirkel. Ze blijven zitten, zien geen nut meer in school en verliezen de hoop. Je moest eens weten hoeveel jongeren rondlopen met de gedachte: *Je m'appelle Mohamed, j'ai 21 ans, je suis dans une section professionnelle et j'habite à Molenbeek, quels sont encore mes espoirs pour l'avenir en Belgique?*

Het concrete leven

Om aan die gedachte iets te veranderen, grijpt Pirard terug naar de leerstof van de basisschool. 'Ze kenden zelfs de regel van drie niet, of hoe ze procenten moeten berekenen. En ze zijn niet altijd geconcentreerd. Als je hen vertelt dat ze hard moeten studeren om in het volgende schooljaar te geraken – zoals dat in andere lagen van de maatschappij eerder een ingebakken gewoonte is – pakt dat niet. We geven aan alle leerstof een betekenis. Fracties leggen we bijvoorbeeld zo uit: als je later een winkel opent, moet je weten wat een korting van vijftien procent is. Alles moet gelinkt zijn aan het concrete leven, wat niet evident is.'

Toch is een diploma behalen niet altijd voldoende. Pirard: 'Soms spreken ze geen perfect Nederlands, wat belangrijk is voor een job als receptionist in het Brussels Gewest, of meisjes willen hun hoofddoek niet uitdoen. Daarnaast denken sommige mensen dat Marokkanen lui zijn, wat niet altijd zo is natuurlijk. Heel wat studenten werkten na de schooluren in een fastfoodrestaurant of voor een poetsdienst, soms zelfs tot middernacht!'

Keuzevrijheid

Hoewel ook laaggeschoolde jongeren aan werk geraken, stelt Pirard zich daar vragen bij. 'Hebben ze een keuze? Neen. Veel jongeren worden in hun keuze geleid door geldgebrek, waardoor ze snel in het watervalstelsel belanden. Daarnaast is het zo dat als je in een gemeenschap leeft waarin iedereen rondom jou slaagt, het normaal lijkt om te slagen. En als dat bij jou niet gebeurt, tja... Het is als leerkracht bijzonder moeilijk om dan aan te tonen dat het mogelijk is om uit die situatie te geraken; ze hebben een schop onder hun kont nodig. Al staat een prestigieus diploma niet gelijk aan succes. Succes in het leven kan ook als bakker of taxichauffeur, zolang je maar gelukkig bent met wat je doet. Het belangrijkste is dat je de keuze hebt in wat je graag wil doen.'

Pirard houdt met veel van zijn studenten contact. 'Sommigen zijn leerkracht geworden, anderen hebben een winkel geopend of studeren verder. Nog anderen zijn jammer genoeg werkloos. Om werk te vinden, is het gemakkelijk iemand te kennen die de deur voor hen opent. Die connecties missen ze; daarin help ik ze graag verder.'

Grootser

Sinds kort heeft Pirard *Teach For Belgium* uit de grond gestampt, een onderdeel van het *Teach For All*-netwerk. 'Als je lesgeeft, heb je impact op een

© Time-De Wilde

kleine groep leerlingen. De onderwijsproblematiek is veel groter dan dat. We willen graag duizenden leerlingen bereiken en zijn op zoek naar gemotiveerde jongeren om leerkracht te worden in scholen met een laag sociaaleconomisch profiel. Het grote probleem in de Franstalige gemeenschap is dat we leerkrachten te kort komen, vooral in wiskunde, wetenschappen en Nederlands. Velen onder hen zijn bang. Wij zijn er om met leerlingen op de campussen te komen getuigen en leerkrachten te overtuigen.'

Julie Desmet

Teach For Belgium wil graag in september 2014 de eerste lichte leerkrachten – met de nodige ondersteuning – laten starten in GOK-scholen (Gelijke OnderwijsKansen). Ben je zelf geïnteresseerd of wil je meer informatie? Dan kan je terecht op de website www.teachforbelgium.org.

Alle papiertjes in de vuilbak

Interza gaat met fotoboek de strijd tegen zwerfvuil in kleuterklassen aan

Onder het motto 'jong geleerd, oud gedaan' trekt Interza, de intercommunale voor afvalbeheer die actief is in Wezembeek-Oppem, er op uit om jonge kinderen slim afvalgedrag aan te leren. Interza schenkt veel aandacht aan acties rond zwerfvuil en sorteren in kleuter- en lagere scholen.

Zo gaat Sofie Cloots, communicatieverantwoordelijke bij Interza, langs in alle klassen van de lagere scholen om kinderen aan te moedigen in de strijd tegen zwerfvuil. Zij toont de kinderen wat elk van hen kan doen om zijn steentje bij te dragen voor de natuur. Kinderen die dat willen, verbinden er zich toe om geen papiertjes (meer) op straat te gooien door een 'engagement tegen zwerfvuil' te ondertekenen.

Voor kleuters is zo'n engagement een moeilijkere stap om te nemen. Interza schonk de verschillende kleuterklassen in Wezembeek-Oppem daarom een prachtig prentenboek over de gevolgen van zwerfvuil in de natuur. Het fotoboek is van de hand van natuurfotograaf Geert De Kockere. Met een leuk verhaal en prachtige foto's van fauna en flora leren de kleuters hoe het kleinste papiertje of blikje het leven van de slak, de krekkel en de kever helemaal overhoop gooit. Deze subtiele sensibiliseringscampagne op het niveau van de kleuters is een schot in de roos in andere gemeenten. In de Sint-Cajetanusschool in Perk brengen leerlingen geen verpakkingen van thuis meer mee en ze eten koeken en fruit van de school. Het groenafval gaat naar drie schoolkippen.

www.tegenzwerfvuil.be

Atelier Nikisan, van passie naar beroep

De reis die al meer dan 20 jaar duurt

Kort na haar studies communicatie vertrok Véronique Bogaert, met weinig geld en zonder plan, op reis. Haar motto: *Follow the flow*. Via Israël, Egypte, Nieuw-Caledonië, Nieuw-Zeeland, Australië, Thailand en China belandde ze in Japan. Daar volgde ze lessen in pottenbakken, een passie die anderhalf jaar later aan de basis lag van haar eigen atelier. Sinds enkele jaren is ze terug in België en houdt ze Atelier Nikisan open in Wezembeek-Oppem.

‘Japan werd mijn tweede thuis’, vertelt Bogaert. ‘In Tokio volgde ik eerst twee jaar Japans, een moeilijke taal.’ Daarna reisde ze verder naar het platteland, naar Kasama, een belangrijk centrum voor ceramiek. Het beroep pottenbakker is een oude droom van Bogaert. ‘In Kasama zijn er honderden ateliers van professionele pottenbakkers. Ambachtswerk wordt in Japan gerespecteerd. Ceramiek is voor hen een eeuwenoude levendige traditie. Mensen begrijpen waarover het gaat, iedereen gebruikt in het dagelijkse

leven handgemaakte theepotten, kopjes, schalen ... Het is er *the way of life*.’

In Kasama ging Bogaert in de leer bij een meester-pottenbakker en nog geen anderhalf jaar later startte ze er haar eigen atelier. De verkoop van haar producten stelde er geen probleem. ‘In Tokio zijn er veel galerijen en bovendien komen er veel toeristen naar Kasama.’ Bogaert zou er uiteindelijk meer dan zeventien jaar blijven.

Terug naar de roots

Als haar zoon vier is, nu zes jaar geleden, besluit ze om terug te keren naar België. ‘Ik wou dat mijn zoon zijn

roots leerde kennen en zelf had ik heimwee’, bekennt ze. ‘Collega’s-ceramisten waarschuwden me: *In België ga je nauwelijks wat verkopen*. Ik was bang. Als alleenstaande moeder moet ik het zelf zien te redden. Om die angst meester te blijven, hield ik in gedachte dat ik altijd terug kon naar Japan. Voor mijn zoon verliep de nieuwe start vlekkeloos. Na zes maanden sprak hij geen woord Japans meer’, lacht Bogaert. ‘Voor mezelf was het moeilijker. Het begon met de zoektocht naar een atelier. Door de hoge huurprijzen en de weinige beschikbare ruimten, was het niet evident.’

Na lang zoeken, vindt ze aan de Sint-Pieterskerk de perfecte ruimte. ‘Vroeger was hier een café, daarna een immobiliënkantoor. Nu is het

voor mij de ideale plek', zegt ze. 'Een deel van mijn familie woont in de gemeente. Hier is er groen, het kerkplein is een pareltje en bovendien tref je hier veel nationaliteiten. De eigenaar heeft het pand helaas onlangs te koop gezet. Dat betekent dat ik opnieuw op zoek moet.'

België versus Japan: 21 % btw en lesgeven

'Zo eenvoudig het was in Japan, zo moeilijk is het in België', vertelt ze. 'Hier moet je een hele papierwinkel afhandelen voor je van start kan gaan. Kleine zelfstandigen kunnen niet op veel hulp of stimulans rekenen. Je moet het zelf zien te redden. Het duurt minstens drie jaar eer je als zelfstandige wat kan opbouwen. Gelukkig kan ik rekenen op de steun van de privéstichting Thacland. Die hielp me met de oprichting van vzw Atelier Nikisan. De beambte die me uitleg gaf over het btw-tarief zei me: *Die 21 % btw, dat is toch geen probleem? Je verhoogt gewoon je prijs.* Maar 'gewoon' mijn prijs verhogen, dat kan dus niet. Er is hier geen traditie zoals in Japan. Hier moet ik opboksen tegen prijzen die Ikea of Casa hanteren.' Wat zij maakt, lijkt in niets op het seriewerk dat je in die winkelketens aantreft. Haar stijl typeert zich als hedendaags, organisch, waarbij ze vooral gebruik maakt van aardse kleuren. Soms gebruikt ze houten handvaten bij vaassculpturen. De Japanse invloed in haar werk is nooit ver weg. Veel van wat ze maakt, kan gebruikt worden in het huishouden. Anderzijds maakt ze ook kunst en juwelen.

Terwijl ze in Japan kon leven van de verkoop van haar eigen productie, moet ze hier op zoek gaan naar bijkomende inkomsten. Ze begint met het opzetten van workshops. 'Vroeger had ik daar nooit aan gedacht, maar tot mijn eigen verbazing geef ik graag les. In het begin zat er soms maar één persoon in mijn les. Nu beginnen de workshops aardig te lukken.' Haar talenkennis komt goed van pas. Ze spreekt vloeiend Frans, Engels, Japans en Nederlands. 'Vooraf Japanse mensen vinden het een enorme luxe dat ze hier hun taal kunnen spreken. Door deze unieke mix van talen komen hier mensen met elkaar in contact die elkaar anders nooit zouden treffen. Bij de workshops op zondag wordt er gezellig samen gegeten.' Workshops, teambuilding, demonstraties ... Bogaert zit niet stil. 'Wat buitenstaanders niet weten, is dat met je handen in de klei zitten heel therapeutisch werkt. Mensen komen hier tot rust. En zelf iets maken geeft veel voldoening', verklaart Bogaert.

Karla Stoefs

Atelier Nikisan
Sint Pietersplein 13
1970 Wezembeek-Oppem
0472 01 51 64
www.ateliernikisan.net

Cursus reanimatie & defibrillatie

Rode Kruis Tervuren

woensdag 7 mei

19 uur – Nieuwstraat 15, Tervuren

In België zijn er jaarlijks 15.000 hartinfarcten

waarvan er 7.000 fataal aflopen. Vaak denkt men dat dit een aandoening is die alleen oudere mensen treft, maar niets is minder waar. Ben je een man, dan heb je een verhoogde kans. Daarnaast verhogen roken, verhoogde cholesterol, diabetes, hoge bloeddruk en genetische aanleg het risico op hartproblemen. Preventief

aandacht besteden aan de risicofactoren helpt je om ze te voorkomen. Wat als er zich een hartstilstand of ernstige hartritmestoornis voordoet? Dan hoop je dat iemand je kan helpen met levensreddende technieken als reanimeren en defibrilleren. Iedereen kan dit en zoals het spreekwoord zegt: 'jong geleerd, oud gedaan'. De eerstvolgende opleiding reanimatie en defibrillatie vindt plaats op woensdag 7 mei van 19 tot 22 uur. Deze opleiding kan afgesloten worden met een brevet. Als de cursus volzet is, is er een reservedatum geprikt: 14 mei.

Neem contact op met Anne Verbraecken voor verdere inlichtingen en om in te schrijven, via 0496 95 34 44. Deze opleiding is gratis, maar vooraf inschrijven is verplicht.

Bloedinzameling

Rode Kruis Tervuren

donderdag 24 april

18 uur – GITO, Brusselsesteenweg 106, Tervuren

Dagelijks hebben mensen bloed, plasma of bloedplaatjes nodig na een ongeval, bevalling, operatie of door ziekte. Het is belangrijk om voldoende en veilig bloed in voorraad te hebben. Het bloed dat het Rode Kruis inzamelt, komt terecht in ziekenhuizen. Er is voortdurend nood aan nieuw bloed, omdat het slechts 42 dagen bewaard kan blijven.

Gemiddeld heb je 70 % kans ooit bloed nodig te hebben. Slechts 3 % geeft bloed. Kom jij ook bloed geven? Jouw bloed kan de kansen verhogen om iemand te redden. We staan tot 20.30 uur paraat om jouw bloed af te nemen in het GITO.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met Anne Marcus, bloedverantwoordelijke bij Rode Kruis Tervuren, via bloed@tervuren.rodekruis.be of 0472 31 76 91.

Meer info: www.tervuren.rodekruis.be of www.bloedgevendootleven.be

Pierre de Broqueville naar WK zweefvliegen

'Was ik een roofvogel in mijn

Pierre de Broqueville (59) gaat al veertig jaar regelmatig zweefvliegen. Hij is in zijn categorie de nummer één in België en staat op de 56e plaats op de wereldranglijst. In juli vertegenwoordigt hij de Belgische ploeg op het WK zweefvliegen in Polen. Hij voelt zich één met de natuur en vergeet soms dat hij in een zweefvliegtuig zit.

Een zweefvliegtuig is een vliegtuig zonder motor dat tot op een bepaalde hoogte 'gesleept' wordt door een ander vliegtuig. Dan zoek je met het zweefvliegtuig thermiek om op te stijgen en vlieg je zes à negen uur van de ene thermiek naar de andere. Een starter vliegt zo'n 90 kilometer, zweefpiloten met ervaring kunnen gemakkelijk 1.200 kilometer overbruggen. Het zweefvliegseizoen ligt ongeveer zes maanden per jaar stil. 'Er is warme, klimmende lucht nodig om te kunnen zweven. Dat is in België meestal tussen half maart en half september. Bovendien mag het niet bewolkt zijn en niet regenen. Cumuluswolken zijn ideaal', vertelt de Broqueville.

Je kan zweven voor je plezier of deelnemen aan wedstrijden. De Broqueville doet het allebei. 'Tijdens wedstrijden moeten de deelnemers een bepaald traject afleggen. Soms zijn er wedstrijden van tien dagen tot drie weken, waarin het algemeen resultaat telt', legt de Broqueville uit. 'Ik heb al veel podiumplaatsen behaald, zowel op het Belgisch kampioenschap als op internationale wedstrijden. Ik behaalde brons op het WK van 2010 en het EK in Polen vorig jaar.'

28 meter breed

De Broqueville zal in juli de Belgische ploeg vertegenwoordigen op het WK in Polen, samen met vijf andere Belgen. Hij staat in zijn categorie op nummer één in België, op 56 in de wereldranglijst. Wat is die categorie? 'Ik zweef in de open klasse, met heel grote zweefvliegtuigen. Daarnaast heb je nog een categorie voor 18 meter spanwijdte en één voor 15 meter. Hoe meer ervaring je hebt, hoe groter de spanwijdte wordt.' Het zweefvliegtuig van de Broqueville

vorig leven?'

is maar liefst 28 meter breed. Als je het je wil inbeelden, bedenk dan dat dat bijna even breed is als de spanwijdte van een Boeing 737.

Zweefvliegen is geen gevaarlijke sport, maar tijdens wedstrijden moet je extra aandachtig zijn om ongevallen te vermijden. 'Ik vind dat je als zweefvlieger voorzichtig moet zijn en zeker niet agressief mag vliegen. Veiligheid krijgt bij mij steeds voorrang op wedstrijdresultaten.' Op een WK vliegen meer dan 120 zweefers mee. Als 30 zweefvliegers in één wolk hangen, ben je er best met je aandacht bij. 'Het is zeker geen sport voor amateurs.'

Lijnpiloot? Eerst zweven!

Vliegen zit hem in het bloed. 'Ik ben bijna 25 jaar lijnpiloot geweest, net zoals mijn vader en grootvader. Na mijn humaniora deed ik een zweefstage en ik was verkocht. Ik dacht: Dit is mijn leven, ik ga vliegen! Een training doe je in een zweefvliegtuig voor twee personen. Na veel oefenen mag je je eerste solovlucht doen. Het is een beetje zoals voor de eerste keer met de auto rijden', lacht hij. 'Ik ben met plezier lijnpiloot geweest, maar ik ben op een gegeven moment gestopt omdat ik meer tijd met mijn familie en kinderen wilde doorbrengen.'

Hij was ook instructeur voor grote lijnvliegtuigen. 'Wie lijnpiloot wil worden, zou eerst een zweefstage moeten doen', vindt hij. 'Elke zweefvlieger die bij mij kwam, was socialer dan iemand die niet zweeft, had een beter contact met het toestel en een betere manier van vliegen. Bovendien zouden er minder ongelukken gebeuren met passagierstoestellen', stelt de Broqueville. 'Zweefvliegen is de beste training om feeling met vliegen te krijgen. Je kan 180 kilometer zweven alvorens te landen. Je kan je voorstellen dat een lijnpiloot met die ervaring een vliegtuig veiliger aan de grond zal kunnen zetten in noodsituaties.' De Broqueville vertelt dat de piloot die in de Hudson River landde toen er een gans in de motor was gevlogen, een zweefpiloot was. 'Ik ben ervan overtuigd dat het vliegtuig gecrasht was als hij die ervaring niet had.'

Eén met de natuur

In België zijn veel zweefpiloten. De Broqueville is voorzitter van de sportcommissie voor de Vlaamse Gemeenschap en maakt deel uit van de wedstrijd ploeg van de Liga van de Vlaamse Zweefvliegclubs.

'Als je zweeft, heb je het gevoel dat je een vogel bent. Soms vergeet ik zelfs dat ik in een vlieger zit, omdat ik zo veel contact heb met de natuur.' De gemiddelde leeftijd van een zweefpiloot is veertig jaar, maar de Broqueville blijft rustig verder vliegen. 'Mijn echtgenote zegt dat ik in een vorig leven een roofvogel was.' Dat zou best kunnen, denk ik zo ...

Marijke Pots

Bloemschikken (Pasen)

Femina Sint-Pieter

woensdag 9 april

19.30 uur – GC de Kam

Als bloemschikker beleef je aan elke periode van het jaar plezier. Deze keer staat Pasen centraal. We maken een mooi bloemstuk om je tafel of interieur extra in te kleden voor dit feest.

Beginnen jouw vingers al te kriebelen? Geef een seintje aan Jeannine Schots op 02 731 48 79, voor de praktische afspraken. Tot dan!

Kaas- en wijnavond

Vzw Geronto

zaterdag 26 april

18 uur – rusthuis O.L.V.

In de grote zaal van het rusthuis O.L.V. (J.B. Dekeyzerstraat 35) wordt een kaas- en wijnavond georganiseerd om de kas van het rusthuis te spijzen. De opbrengst gaat naar een animatie-budget waarmee het de bewoners afwisseling en plezier kan brengen.

Voor 18 euro (9 euro voor kinderen) kan je, na een gratis aperitief, tot tweemaal toe aanschuiven voor een assortiment kaas met diverse broodsoorten. Voor wie geen kaas lust, is er een alternatief. Als je vooraf inschrijft, reserveren we een koude schotel. Afronden doen we met een kopje koffie en een dessertbord.

Meer info: aan de receptie van het rusthuis of op 02 731 27 39

DOKTERS VAN WACHT

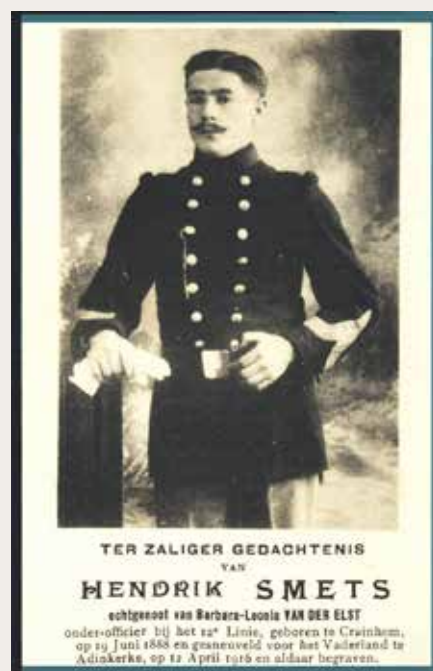
Het centrale oproepnummer van de wachtdienst voor huisartsen is 0900 69 004. Via dit nummer word je automatisch doorverbonden met de huisarts van wacht. De wacht loopt tijdens de week van 19 tot 7 uur, tijdens het weekend van vrijdag 19 uur tot maandag 7 uur en op feestdagen vanaf 19 uur de avond voordien tot 7 uur de dag na de feestdag.

VIND EEN APOTHEEK VAN WACHT:

- > op de website www.geowacht.be;
- > via de telefoon: 0903/WACHT (0903 922 48), 1,50 euro per minuut;
- > via de geowachtapp op je smartphone;
- > op de wachtaffiche bij je vertrouwde apotheek.

Onze jongens jarenlang in de loopgraven

Dit jaar wordt het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog herdacht. De verschillende overheden van ons land willen elke gemeente in de herdenking betrekken. De vereniging Erfgoed Wezembeek-Oppem werkt hieraan mee en plant een tentoonstelling tijdens de Herfstfeesten in oktober 2014. Naar aanleiding daarvan lees je in uitgekamd een reeks artikels over de moeilijke jaren '14-'18 van de gemeentelijke geschiedenis. In dit nummer staan we met onze voeten in de loopgraven van de Westhoek en staan we stil bij de Wezembeek-Oppemnaars die wapenstilstand niet haalden.

Eind oktober 1914 kon de Duitse opmars gestopt worden door het onder water zetten van het terrein. Ten westen van die watervlakte kon het Belgische leger zich reorganiseren en een stelling uitbouwen die het behoud van een deel van het nationaal grondgebied kon verzekeren. In streken met zompige poldergrond moesten ze bovengronds gebouwd worden en versterkt worden met zandzakjes, in drogere streken konden ze worden ingegraven.

400 km loopgraven

Om de doorbraak van de vijand op te vangen, werd de stelling in opeenvolgende linies opgebouwd, onderling verbonden door verbindingsgangen. De diepte van het defensieve complex bedroeg tussen de tien en de twintig kilometer. In totaal werden er in de Westhoek ongeveer 400 kilometer loopgraven aangelegd, met duizenden

kilometers prikkeldraad vóór de linies. In het overstroomde gebied, met water tot 3,5 meter diep, lagen ook kleine eilandjes. Daar werden voorposten opgericht of opende men nachtelijke luisterposten.

Het leven in de eerste linie was onvoorstelbaar moeilijk. Vooral de winter van '14-'15 was verschrikkelijk. De onpraktische kleding raakte versleten, er was voedseltekort, voor drinkbaar water moest je tot 125 meter diep graven, kanonnen en geweren raakten onklaar, de munitie schaars. Soldaten leden aan kolieken en enteritis. Luizen, muizen en ratten waren hun gezellen en water tot kniehoogte was in de loopgraven geen uitzondering. 'Gelukkig' vielen de vijandelijkheden mee, want de Duitse soldaten hadden dezelfde problemen en hun aanvalsbereidheid was niet groot. Midden 1915 kwam er logistieke

verbetering. Kakikleurige uniformen en ijzeren helmen werden uitgedeeld. De bewapening werd vernieuwd en gemoderniseerd, de voedselverdeling verbeterd, de loopgravenstructuur op punt gesteld en het wegennet aangepast. Dit was niet exclusief voor de Belgen; ook het lot van de Duitsers verbeterde. Dat maakte dat de vijandelijkheden terug opleefden en dat dagelijkse beschietingen en nachtelijke doorbraakpogingen de regel werden.

Aflossen om vol te houden

De soldaten zaten niet permanent in de loopgraven. Na twee tot vier dagen in de eerste linie werden ze voor een week in de tweede linie gezet, daarna voor één of meerdere weken in de derde linie. Dan herbegon de cyclus, met erg gevaarlijke aflossingen. Na drie maanden dienst werd het volledige regiment gedurende twee tot vier weken teruggetrokken in de achterzone. Daar werden de verliezen gecompenseerd met materiaal én manschappen. Tijdens de vier jaar stellingoorlog kwamen er in de Belgische sector 20.000 soldaten om. Ook Wezembeek betaalde mee de tol.

Raymond Hernalsteen werd op 10 maart 1893 geboren als zoon van Xaverius, schrijnwerker en herbergier, en Brigitta Catherina, op de *Verkesmét*. Hij behoorde tot de klas 1913 en deed dienst bij het 9e genie, dat behoorde tot de vesting Luik. Na de val van Luik werd zijn eenheid gevoegd bij de genie van het 3e leger, dat de uitvallen uit de forten van Antwerpen uitvoerde, zich terugtrok aan de kust en de slag om de IJzer leverde. Hij sneuvelde op 10 november 1914 in Stuivekenskerke. In zijn dossier werd enkel dit genoteerd: *Sa manière de servir et sa conduite au feu étaient exemplaires*.

Pierre Joseph De Keyzer werd op 15 april 1893 geboren in Wezembeek, als zoon van Hendricus en Maria Verdoodt, die woonden in de toenmalige Wijngaardstraat, iets verder dan het gemeentehuis. Hij was metser en had dienst gedaan als milicien van de klas 1913 bij het 1e karabiniers, dat hij ook vervoegde op 4 augustus 1914. Zijn eenheid onderscheidde zich tijdens de uitvallen uit de vesting Antwerpen, deed de terugtocht en nam zeer actief deel aan de slag aan de IJzer. Ze was betrokken bij het openen van de sluisdeuren in Nieuwpoort op 30 en 31 oktober 1914.

Van november '14 tot februari '15 bezette ze de sector Diksmuide en na twee weken rust werd ze op 9 maart overgeplaatst naar de gevaarlijke sector Noordschote-Steenstrate. Tijdens een Duitse aanval verdween De Keyzer op 8 april 1915 in Driegrachten.

Hendrik Smets werd op 19 juni 1888 geboren in Kraainem, als zoon van Joseph Smets en Maria Philippina Vandeveldde. Het gezin verhuisde in 1906 de Mechelsesteenweg 19 in Wezembeek-Oppem. Hij voldeed zijn militaire verplichtingen (klas 1908) bij het 2e linie en was gekazerneerd in Luik. Hij promoveerde tot soldaat 2e klas. Na zijn legerdienst trad hij in het huwelijk met Barbara Louisa Vander Elst en hij vestigde zich als landbouwer op het Veldeken. In augustus 1914 vervoegde hij zijn regiment en nam deel aan de verdediging van de vesting Luik. Daarna neemt het regiment deel aan twee uitvallen en aan alle acties omheen Antwerpen. Na de aftocht naar de IJzer houdt het regiment in en rond Diksmuide stand van 16 tot 26 oktober 1914, ondanks tientallen stormlopen van het Duitse legerkorps en een nooit gezien bombardement. Het verliest een derde van zijn effectief.

Op 12 april 1916 overleed Smets, die het tot sergeant gebracht had, tijdens een patrouille in het nachtelijke niemandsland tussen de Belgische en de Duitse stellingen. Vanop een eigen luisterpost werd de sectie bij vergissing onder vuur genomen. Smets werd door drie kogels getroffen en ligt begraven in Adinkerke.

Hubert Verboomen werd op 20 februari 1893 in Tervuren geboren. Zijn vader werkte bij de spoorwegen en zijn gezin woonde in de Molenweg. Verboomen deed dienst als milicien van klas 1914 bij het 6e linie en was gekazerneerd in Antwerpen. Hij bracht het tot sergeant. Op 4 augustus 1914 nam hij deel aan de verdediging van de vesting Nete, de uitvallen uit de vesting Antwerpen en de slag aan de IJzer. Daarna werden het de loopgraven. In de nacht van 14 op 15 mei 1918 voerde hij met zijn sectie een nachtelijke raid uit waarbij Duitse krijgsgevangenen werden gemaakt. Hij geraakte echter gewond aan het abdomen door een scherf van een obus en stierf nog dezelfde dag in het hospitaal.

Pierre Marchand werd geboren in Schaarbeek op 10 maart 1893. Hij vervulde zijn dienstplicht als milicien van klas 1913 van de gemeente Tervuren bij het 9e linie in het garnizoen Luik. Hij vestigde zich na zijn legerdienst als tuinman in Wezembeek. Eind juli 1914 werd hij opgeroepen in Luik. Bij het begin van de oorlog onderging het 9e linie zijn vuurdoop tussen de Luikse forten en bij de gevechten in Sart-Tilman. Het verloor de helft van zijn effectief. Teruggetrokken in de vesting Antwerpen, nam het deel aan twee uitvallen. In de slag aan de IJzer onderscheidde het 9e linie zich in Sint-Joris en Lombardsijde en het dook voor vier jaar de loopgraven in. Op 17 april 1917 geraakte Marchand gewond: *'plaie perforante du thorax avec section médullaire par balle de fusil'*, klonk het. Hij overleefde zijn verlamming niet en overleed op 1 augustus 1917. Hij werd begraven op het militaire kerkhof van De Panne.

Jean-Baptiste De Keyser werd op 21 juni 1891 geboren in Wezembeek, als zoon van Josephus en Brigitta Sylvia. Het gezin woonde in de Kerkstraat 15. Hij deed zijn dienst als milicien lichte 1911 bij het 14e linie, gekazerneerd in Luik. Hij werd op 28 juli 1914 opgeroepen en maakte tijdens de eerste helft van augustus de Duitse aanvallen op de vesting Luik mee. Daarop volgde de terugtocht naar Antwerpen, de verschillende uitvallen vanuit de forten van Antwerpen en de slag om de IJzer. Tijdens die slag hield het 14e linie verwoed stand in Sint-

Joris en Ramskapelle. Van 1915 tot september 1918 volgde de wacht aan de IJzer. De eerste dag van het uiteindelijke geallieerde eindoffensief – dat tot de wapenstilstand van 11 november zou leiden – begon voor het 14e linie met een stormloop op de Duitse stellingen. Na dat eerste verwoede man-tegen-mangevecht in Poelkapelle werd De Keyzers lichaam niet teruggevonden.

Joseph Leopold Baus werd op 4 mei 1890 geboren in Wezembeek-Oppem, als zoon van Joannes Hendricus en Geno Elisabeth, landbouwers die woonden in de Ophemstraat 93. Hij deed dienst met de klas 1910 bij het 1e grenadiers en was gekazerneerd in Antwerpen. Op 27 juli bij de gedeeltelijke mobilisatie opgeroepen, vervoegde hij zijn eenheid in Antwerpen. Zonder oponthoud en onder bijzonder verschrikkelijke omstandigheden leverden de grenadiers strijd in Tervate, Schoorbakke, Stuyvekenskerke en Pervijse en leden zware verliezen. Dankzij nieuwe rekruten, vrijwilligers en herstelde gewonden hielden ze de sector Steenstrate van maart tot juli 1915, waarbij ze in april 1915 de eerste Duitse gasaanval ondergingen. In 1918 namen ze vanuit Ieper deel aan het eindoffensief van 28 september. Bij het begin van dit eindoffensief – waarbij 1.300 grenadiers de dood vonden – sneuvelde Baus, verrast door een Duitse gasaanval. Hij werd in 1932 als enige van de twaalf gesneuvelde Wezembeekenaars begraven op het eerste ereperk voor oud-strijders in de gemeentelijke begraafplaats op de Bauwenberg.

Vereniging Erfgoed Wezembeek-Oppem

Bronnen:

Luc De Vos, De Eerste Wereldoorlog, Davidsfonds, Leuven

Luc Schepens, 14/18, een oorlog in Vlaanderen, Uitgeverij Lannoo Consultatie van de militaire dossiers van de gesneuvelden, Centrum Historische Documentatie, Evere

Muzikale voordracht uit *The great American songbook*

© Tine De Wilde

'Samen spelen tot een climax'

It's a Gas II. Dat is de titel van de tournee waarmee Paul Michiels, Philip Catherine en Jeroen D'hoë op donderdag 24 april neerstrijken in GC de Kam. Dankzij de plaat *It's a Gas* uit 2010 zijn de verwachtingen hooggespannen, maar vermoedelijk gemakkelijk in te lossen. De show is in niets te vergelijken met wat de drie normaal gezien apart doen. Hoewel ...

De titel van de tournee bevat een dubbele bodem. De uitdrukking 'It's a gas' betekent zoveel als 'het is heel plezierig'. Maar het verwijst ook naar *The great American songbook* (afgekort GAS), de verzamelnaam voor Amerikaanse amusementsmuziek van de jaren 20 tot 50. Het bevat de populaire muziek uit de periode voordat de rock-'n-roll big was. Verwacht je dus

aan een avond vol Amerikaanse songs uit de hoogdagen van de jazz en de Broadway-musical. 'De mensen mogen zich onder andere verwachten aan werk van Cole Porter, een van de grote componisten uit die tijd. In de loop der jaren hebben we zelf nummers geschreven die geïnspireerd zijn op de muziek uit het interbellum. Die brengen we ook', vertelt Michiels.

Drie muzikale windstreken

Het concept is erg verrassend, omdat de drie mannen een erg verschillende muzikale achtergrond hebben. Michiels is bij het grote publiek bekend als de helft van popduo Soulsister en van zijn solowerk, Catherine is een grote naam in de jazzwereld en D'hoë is een gelauwerde klassieke componist. Wat geeft dat als die drie samen in een repetitiekot kruipen? 'Een erg goede samenwerking. Als we samen spelen, is dat puur

plezier. We amuseren ons constant. We moeten zelfs opletten dat we niet van het begin tot het einde staan te lachen op het podium', zegt Catherine. De anderen beamen dat; het klikt tussen de drie.

De basis van de samenwerking werd door D'hoë gelegd. 'Ik speelde al een tijd met het idee om iets met die *American standards* te doen, het liefst van al met Paul als zanger. Hij heeft een geweldige stem. Toen ik hem op een dag op de Grote Markt in Leuven zag zitten, ben ik op hem afgestapt.' Michiels herinnert zich die ontmoeting: 'Ik zat rustig mijn krant te lezen toen iemand het geweldige idee had om een schaduw op mijn krant te werpen. (lacht) Dat was Jeroen die ik toen helemaal niet kende. Nochtans had hij

op dat moment een hele verzameling graden en onderscheidingen in de klassieke muziek behaald. Hij had zelfs de nationale compositiecompetitie van de Koningin Elisabethwedstrijd gewonnen. Ik was meteen te vinden voor zijn idee en we zijn het beginnen uit te werken.' Dat leidde in 2010 tot een full-cd, *It's a Gas*, en een eerste tournee langs Vlaamse cultuurhuizen.

Een vrouw met een schoendoos

Tijdens die eerste tournee was Catherine er nog niet bij. 'Het is fantastisch om hem erbij te hebben', vertelt D'hoë. 'Een betere jazzgitarist vind je niet. Hij heeft goede ideeën en is een erg goede componist.' Catherine heeft referenties om u tegen te zeggen. Hij speelde met alle groten uit de jazzwereld, van Chet Baker tot Benny Goodman of Toots Thielemans. 'Ik vond het een hele eer dat ze mij vroegen en dat ik mee mocht op tournee', zegt Catherine. Michiels: 'Dat neemt niet weg dat hij wat vergeetachtig is. Tijdens een van de eerste shows die hij met ons deed,

was hij zijn schoenen vergeten. (lacht) Hij belde mij voor het optreden of Jeroen en ik onderweg even langs Kessel-Lo konden rijden, waar zijn vriendin ons met een paar schoenen zou opwachten. Wij wisten niet hoe zijn vriendin eruit zag. Gelukkig stond er aan het station maar één vrouw met een schoendoos in haar handen.'

Climax

De eigen nummers die het trio brengt, worden gecomponeerd door D'hoë of Catherine en zijn geïnspireerd op *The great American songbook*. 'We componeren de nummers voor we samen spelen. Het is niet zo dat ze ontstaan uit jamsessies. Op repetities sleutelen we er aan en passen we de akkoorden aan', vertelt Catherine. 'Het leuke aan die *American standards* is dat ze je als muzikant veel vrijheid geven. De enige die vastzit aan een strakker schema is Paul; zijn teksten liggen min of meer vast', vult D'hoë aan. Het optreden in Wezembeek-Oppem is het laatste van deze tournee. De drie zullen een laatste keer alles uit de kast halen. Daarna zal elk van de drie zich weer een tijdlang op eigen projecten storten. Toch wil dat niet zeggen dat dit het einde is van hun project. Michiels: 'Ik hoop dat we nog gaan samenwerken met zijn drieën. Dat kan bijna niet anders; we zijn in de loop van de jaren vrienden geworden. Als we samen spelen, gebeurt er iets speciaals, een soort climax.'

Maarten Croes

Paul Michiels, Jeroen D'hoë & Philip Catherine

It's a Gas II

donderdag 24 april
muziek

De beste Belgische popzanger, een straffe klassiek geschoolde pianist en een jazzkanjer serveren samen een repertoire met eigen nummers en goedgekozen klassiekers uit *The great American songbook*. Geniet van een muzikaal hoogstaande avond van wereldklasse.

20 uur - GC de Kam

Tickets: 20 euro (kassa), 18 euro (vvk), 16 euro (abo)

Kam Kiest voor Kunst

Cathy Staels

april tot juni

expo

Catherine Staels woont al dertig jaar in Wezembeek. Als kind vond ze schilderen boeiend en vanaf de lagere school volgde ze elke woensdagnamiddag teken- en schilderles. Vanaf 1990 nam Staels deel aan verschillende cursussen om andere technieken te ontdekken. Ze volgde les in atelier Malou en het

kasteel van Jourdain. Iedere docent bracht haar iets nieuws bij, waardoor ze meer kennis en inspiratie kreeg en een eigen stijl ontwikkelde. In een eerste fase gebruikte Staels vooral olieverf. Nadien experimenteerde ze met acryl en waterverf. Nu schildert ze uitsluitend met acrylverf. Ze verwerkt verf met papier, zand en andere materialen. Deze collages brengen structuur en reliëf in haar schilderijen. Ook een uitgedacht kleurenspeel is van groot belang bij de compositie.

Behalve schilderen bewerkte Staels ook speksteen en boetseerde ze met klei. Doorheen haar werk wil ze kleur, vreugde en nieuwsgierigheid in het leven van de toeschouwer brengen.

Staels exposeerde eerder in het gemeentehuis van Wezembeek-Oppem, in Leefdaal en in GC Contact in Sint-Pieters-Woluwe. Met veel plezier stelt zij als Wezembekenaar haar werk tentoon in GC de Kam.

doorlopend in april, mei en juni
GC de Kam

WANNEER	WAT / WIE	WAAR	INFO
APRIL			
wo 2	19.00 Opfrissingscursus EHBO / Rode Kruis	Tervuren	0496 95 34 44
wo 9	19.30 Bloemschikken / Femma	GC de Kam	02 731 48 79
do 17	8.30 Okra-daguitstap / Okra	Gent	02 731 83 39
di 22	14.30 Gezellig samenzijn / Okra	OCMW	02 731 83 39
di 22	19.30 Bloemschikken / Gezinsbond	GC de Kam	02 731 97 80
di 22	20.00 Daniël Alliet / KWB i.s.m. Davidsfonds	GC de Kam	0496 86 64 34
wo 23	19.30 Bloemschikken / Gezinsbond	GC de Kam	02 731 97 80
za 26	18.00 Kaas- en wijnavond vzw Geronto i.s.m. rusthuis O.L.V.	rusthuis O.L.V. J.B. Dekeyzerstraat 35	02 731 27 39
zo 27	7.30 Lentewandeling / KWB	GC de Kam	02 731 05 73
di 29	9.00 Regionale sportdag / Okra	Overijse	02 731 83 39

Verenigingen, groepen en organisaties die hun activiteiten voor mei 2014 bekend willen maken, kunnen voor 6 april een beknopte omschrijving van de activiteit bezorgen aan het secretariaat van de Kam.

Roel en Veerle Dieltiens

Buitenland

zondag 30 maart

aperitiefconcert

In *Buitenland* maken Roel (cello) en Veerle (piano) Dieltiens een inspirerende reis door Europa. Op cello en piano doorkruisen zij nog niet aangeraakt repertoire uit het Rusland van de Tsaren, de Venetiaanse lagune, Schotse hoogvlakten, Parijse salons, Weense koffiehuisen en Boheemse wouden. Klaar voor een korte vakantie?

11 uur – GC de Kam

Tickets: 15 euro (kassa), 13 euro (vvk), 11 euro (abo)

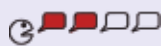

Taaliconen

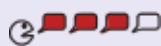
Hier vind je activiteiten in het Nederlands. Ook als je niet-Nederlandstalig bent, kan je deelnemen. Gebruik de uitleg bij de taaliconen om een activiteit te kiezen.

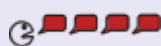
Je spreekt nog geen of niet zo veel Nederlands.

Je begrijpt al een beetje Nederlands.

Je begrijpt al veel Nederlands en je kan ook al iets vertellen.

Je spreekt en begrijpt vlot Nederlands.

Meer informatie: www.dekam.be/nl/taalicoon

De taaliconen zijn ontwikkeld door het Huis van het Nederlands Brussel en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Planes

woensdag 9 april

familiefilm

Hoog boven de wereld van *Cars* vliegt *Planes*, het nieuwe actierijke en komische avontuur van Disney met Dusty in de hoofdrol. Dusty is een razendsnel sproevliegtuigje dat er van droomt om mee te doen aan de allerspannendste luchtrace rond de wereld. Maar Dusty is niet gebouwd om te racen en heeft hoogtevrees. Met de hulp van zijn mentor, een ervaren marinepiloot, weet hij zijn angst te overwinnen en kan hij zich kwalificeren voor de wedstrijd. Dusty's moed wordt behoorlijk op de proef gesteld ...

Regie: Klay Hall

Met de stemmen van: Hubert Damen – Charlotte Vandermeersch – Eline Demunck – Pieter Embrechts
Nederlandstalige versie – 91 min.

15 uur – GC de Kam

Tickets: 3 euro (kassa)

Jeugd en Muziek

Met toeters en bellen

10 en 11 april

workshop (3 tot 6 jaar)

Kan je met muziek dingen vertellen? Natuurlijk! Misschien wel meer dan je dat met woorden kan. Daarom organiseren GC de Kam en Jeugd en Muziek *Met toeters en bellen*, een muziekbad voor kinderen tussen 3 en 6 jaar. Wij nemen je kleuter mee in de wondere wereld van de muziek. Twee dagen dompelen we de kleintjes onder in klanken en muziek. Elke dag verkennen we een ander stuk in het muzikale landschap van Peer Gynt. Een ervaren begeleider komt langs met een zak muzikale spelletjes en opdrachten. Op het einde van de reis brengen de jonge artiesten een niet te missen slotconcert voor hun mama's en papa's. Zo klinkt *Met toeters en bellen* als muziek in je oren.

Inschrijven kan op www.dekam.be of 02 731 43 31.
Maximaal 20 deelnemers.

9 tot 16 uur (opvang van 8 tot 17.30 uur) - GC de Kam
Prijs: 30 euro

Gravity

donderdag 17 april

film

Dr. Ryan Stone, een briljante medische ingenieur, gaat op haar eerste ruimtemissie met veteran-astronaut Matt Kowalsky. Voor Kowalsky is het de laatste vlucht voor hij met pensioen gaat. Tijdens een routinecontrole slaat het noodlot toe. De shuttle wordt vernietigd en Stone en Kowalsky blijven helemaal alleen achter. Vastgebonden aan elkaar, zweven ze verder de ruimte in. Ze realiseren zich dat ze ieder contact met de aarde verloren hebben en de enige kans om gered te worden. Angst slaat om in paniek. Is de enige weg naar huis de onwaarschijnlijke weg: dieper de ruimte in?

Met: Sandra Bullock en George Clooney
Regie: Alfonso Cuarón
Originele versie – Nederlandse ondertitels – 120 min.

15 en 20 uur - GC de Kam
Tickets: 4 euro (kassa), filmpas: 15 euro (5 films)

NIEUWS UIT DE LIJSTERBES

Tickets en info: www.delijsterbes.be,
02 721 28 06, info@delijsterbes.be

Naaien voor beginners

workshops

zaterdag 12 april - 11 tot 14.30 uur

Nog nooit genaaid? Dan wordt dit je eerste kennismaking met de naaimachine! Je gaat meteen met een eigen creatie naar huis: een opvouwbare boodschappentas. Deze workshop is voor volwassenen.

zaterdag 10 mei - 13 tot 16 uur

We leren werken met de naaimachine en maken roggekussentjes. We maken twee exemplaren; zo heb je meteen een cadeau klaar. Deze workshop is voor volwassenen en hun (klein) kind vanaf 8 jaar.

Prijs: 22 euro p.p. per workshop (materiaal incl.)
of 20 euro als je beide workshops volgt.

Kings of Pop

In concert

vrijdag 25 april
muziek

The Magical Flying Thunderbirds zijn niet meer. Niet getreurd: de broertjes Bokken gaan door! Samen met onder meer Cocojr. vormen ze de ultieme partyband van Vlaanderen met wervelende blends en mash-ups van topsongs uit de popgeschiedenis. Michael Jackson, Adele, Gotye, the Beatles, U2, Kings of Leon, Green Day of Michel Telo: allemaal zullen ze de revue passeren.

20.30 uur - GC de Lijsterbes
Tickets: 17 euro (kassa), 15 euro (vvk),
13 euro (abo)

Sofie La Digue & Quintet

Swingen in retrostijl

zaterdag 3 mei
muziek

Sofie La Digue mixt talen en stijlen tot een tijdloze sound. Ze neemt met omfloerste stem nummers van Ella Fitzgerald en Billie Holiday voor haar rekening, met uitstapjes naar Astrud Gilberto en Manu Chao. La Digue brengt een swingende ritmesectie en fijnbesnaarde muzikanten mee.

20.30 uur - GC de Lijsterbes
Tickets: 13 euro (kassa), 11 euro (vvk),
9 euro (abo)

Fair trade in de faciliteitengemeenten

Eerlijke handel op lokaal niveau

Verschillende gemeenten in Vlaanderen profileren zich de voorbije jaren als fairtradegemeente. Dat label verdienen ze door producten uit de eerlijke handel een plaats te geven in hun gemeente. Zo slaan ze een brug tussen Noord en Zuid en de lokale economie.

Eind 2004 lanceerden Max Havelaar, Oxfam Wereldwinkels en Vredeseilanden de campagne 'fairtradegemeente'. Tien jaar later telt Vlaanderen 145 actieve fairtradegemeenten, 55 andere hebben zich kandidaat gesteld om het te worden. Om erkend te kunnen worden, moet een gemeente aan zes criteria voldoen. Zo moet het gemeentebestuur onder andere minstens twee verschillende fairtrade-producten aankopen en moeten winkels en horecazaken in de gemeente fairtradeproducten verkopen en er publiciteit voor maken. Gemeenten moeten ook de lokale productie van duurzaam voedsel aanmoedigen. Om de titel te behalen en te behouden wordt een meerjarenplan uitgestippeld of een project van een jaar. De gemeenten moeten elk jaar een nieuw initiatief nemen.

Fair in de Rand en de zes

Zeven van de negentien gemeenten in de Vlaamse Rand hebben de titel van fairtradegemeente op zak: Asse, Dilbeek, Grimbergen, Hoeilaart, Merchtem, Tervuren en Vilvoorde. De twaalf andere Randgemeenten, waaronder de zes faciliteitengemeenten, zijn nog geen echte fairtradegemeenten. Dat wil niet zeggen dat er geen acties in verband met eerlijke handel of lokale en duurzame producten worden genomen.

'**Kraainem** is nog geen fairtradegemeente', zegt Véronique Caprasse (Union), schepen van Ontwikkelingsamenwerking. 'In de gemeenteraad van 22 oktober 2013 is wel beslist dat we de nodige stappen zullen zetten om van Kraainem een fairtradegemeente te maken. We publiceerden

een oproep in het gemeenteblad van december om een trekkersgroep op te richten, maar daar kwam weinig reactie op. Daarom hebben we besloten om een informatieavond te organiseren over fair trade in onze gemeente. Handelaars en horecazaken zullen persoonlijk worden uitgenodigd om deel te nemen aan de informatieavond. Het gemeentebestuur besliste eind vorig jaar om als eindejaarsgeschenk een fairtradepakket aan het personeel te geven. We hebben dus zelf al een aanzet gegeven.' Een gemotiveerde en divers samengestelde trekkersgroep kan een belangrijke rol spelen. Zo'n groep kan bestaan uit gemeentelijke ambtenaren, vrijwilligers van een Oxfam Wereldwinkel, uitbaters van winkels en horeca, leden van jeugdbewegingen, leerkrachten en andere geëngageerde

mensen. ‘Als de trekkersgroep gevormd is, kan het gemeentebestuur officieel van start gaan en werk maken van de zes criteria waaraan ze voor fairtradegemeente moet voldoen.’

Een jaar geleden besliste ook **Sint-Genesius-Rode** om de fairtradekaart te trekken. ‘Het is de bedoeling om voor een proefperiode van één jaar met fairtradeproducten te werken in de gemeente en ze ook te promoten’, zegt schepen Geertrui Windels (Respect). ‘De gemeente moet het goede voorbeeld geven. We hebben onder andere fruitsap en koffie aangekocht bij leveranciers die worden gecertificeerd door Max Havelaar. Een jaar later gebruikt Rode nog altijd fairtradekoffie op alle gemeentediensten. In de toekomst willen we nog verschillende acties ondernemen en we hopen ons zo aan te kunnen sluiten bij de campagne van ‘fairtradegemeenten.’

De gemeenten **Wemmel** en **Drogenbos** zijn minder bezig met het promoten van fairtradeproducten. ‘Wij hebben op dit vlak de komende jaren geen initiatief gepland’, zegt burgemeester Walter Vansteenkiste (Lijst Wemmel). ‘Er zijn een paar winkels in onze gemeente die fairtradeproducten verkopen, maar op gemeentelijk niveau hebben we nog niets ondernomen.’ Ook Drogenbos heeft nog geen stappen ondernomen. ‘Het gemeentebestuur heeft tot nu toe nog geen overleg gepleegd om een actie rond fair trade op touw te zetten’, bevestigt schepen Myriam Claessens (Drogenbos Plus-LB).

In **Linkebeek** organiseren een aantal individuele inwoners activiteiten om fair trade te promoten. Zo was er enige tijd geleden een brunch met eerlijke producten. Vanuit de gemeente wordt niets gestructureerd georganiseerd om een fairtradegemeente te worden.

Bart Kerckhoven

De zes criteria

- 1) Het **lokale bestuur** keurt een resolutie goed die fair trade steunt en beslist om koffie en nog minstens één ander fairtradeproduct aan te kopen voor vergaderingen, op kantoor en in de cafetaria's. De gemeente promoot op regelmatige basis het bewustzijn over fair trade.
- 2) Minstens twee fairtradeproducten zijn duidelijk beschikbaar in de plaatselijke winkels en horecazaken. De **winkels en horecazaken** communiceren hierover.
- 3) Een aantal **scholen, bedrijven en organisaties** gebruiken fairtradeproducten en communiceren daarover. Scholen zetten educatieve campagnes op om de kennis over en de betrokkenheid met fair trade te vergroten.
- 4) De campagne tracht te zorgen voor zo veel mogelijk **media-aandacht** op lokaal en regionaal niveau.
- 5) Er is een lokale **trekkersgroep** actief die de nodige initiatieven neemt om de titel te behalen en nadien voor de continuïteit zorgt.
- 6) Om fairtradegemeente te worden, lanceert de gemeente een initiatief dat lokale consumptie en productie van **duurzame voedingsproducten** aanmoedigt.

www.fairtradegemeenten.be

UITGEKAMD is een uitgave van het gemeenschapscentrum de Kam en vzw ‘de Rand’. Uitgekamd komt tot stand met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant.

REDACTIE

Louis Declerck, André Depreter, Anne Decuypere, Ghislaine Duerinckx, Jan Pollaris, Karla Stoefs, Luc De Vogelaere, Jan Walraet

EINDREDACTIE

Sofie Roelandt, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, sofie.roelandt@derand.be

HOOFDREDACTIE

Geert Selleslach, 02 456 97 98, geert.selleslach@derand.be

REDACTIEADRES

GC de Kam, Beekstraat 172, 1970 Wezembeek-Oppem 02 731 43 31, info@dekam.be, www.dekam.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Eddy Frans, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel

VOOR INFO, TICKETS EN RESERVERINGEN

kan je terecht bij Barbara De Cuyper en Daisy Cleymans van het onthaal van maandag tot en met vrijdag van 9-12 uur en van 13-17 uur. Woensdagvoormiddag is het onthaal gesloten. tel. 02 731 43 31, e-mail: info@dekam.be, website: www.dekam.be

Je vindt deze editie en het volledige archief van uitgekamd op www.dekam.be.

**Alfons Lenaertsstraat 182
in Wezembeek**

Hoe eenzaam kan een fiets(er) zijn,
zelfs onder de Triomfboog.

Foto: André Depreter
Tekst: Luc De Vogelaere

